

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 05.11.2024
Kabul Tarihi / Date Accepted : 26.11.2024
Yayın Tarihi / Date Published : 31.12.2024
DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1579689>
e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

FELIX MENDELSSOHN OP.4 FA MİNÖR KEMAN SONATININ İCRASINA YÖNELİK ÖNERİLER

YÜRÜMEZ, Ezgi¹

ÖZ

Keman, çok sesli müzik tarihi boyunca besteciler tarafından sıklıkla tercih edilen en popüler enstrümanlardan biri olmuş, Barok dönemden Klasik döneme, Romantizmden çağdaş döneme uzanan süreçte keman repertuarı yeni eserlerle giderek zenginleşmiştir. Klasik dönemin en yüksek olgunluğa eriştiği Ludwig van Beethoven'dan bayrağı devralıp Romantizme geçiş sürecini hazırlayan ilk büyük bestecilerden olan Felix Mendelssohn Bartholdy, küçük yaşlarından itibaren büyük bir üretkenlik göstererek müziğin hemen hemen bütün türlerinde eser vermiş, kuşağının en etkili bestecilerinden ve müzikal figürlerinden biri haline gelmiştir. Çocukluk çağlarında yetkin keman öğretmenlerinden aldığı dersler sayesinde aynı zamanda iyi bir kemancı olan besteci eser verdiği ilk yıllardan besteciliğinin olgunluk çağlarına dek eserlerinde kemana yoğunlukla kullanmış, literatüre çok sayıda keman eseri kazandırmıştır. Bu çalışmada bestecinin 1823 yılında bestelediği Op. 4, Fa Minör Keman ve Piyano Sonatı ele alınmış, Felix Mendelssohn Bartholdy'nin

¹ Dr.Öğr.Üyesi, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Konservatuvarı, Müzik Bölümü, Keman ASD, ezgiyurumez@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0651-7521>.

hayatının köşe taşları sunulduktan sonra, eserin müzik yazısına ve içerdiği teknik özelliklere dair detaylar nota örnekleriyle birlikte verilerek icrasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Felix Mendelssohn Bartholdy, keman, sonat, keman tekniği, performans

SUGGESTIONS FOR PERFORMING FELIX MENDELSSOHN'S VIOLIN SONATA IN F MINOR OP.4

ABSTRACT

The violin has been one of the most popular instruments frequently chosen by composers throughout the history of polyphonic music. From the Baroque period to the Classical era, from Romanticism to the contemporary period, the violin repertoire has been enriched with new works. Felix Mendelssohn Bartholdy, one of the first great composers, took over the baton from Ludwig van Beethoven at the height of the Classical period and prepared the transition to high Romanticism, demonstrated prolific creativity from an early age and writing in almost all genres of music, becoming one of the most influential composers and musical figures of his generation. Thanks to the violin lessons he received from competent teachers during his childhood, Mendelssohn also became an accomplished violinist, frequently incorporating the violin in his compositions from his early works to the peak of his maturity, and contributing numerous violin pieces to the repertoire. In this study, the Violin and Piano Sonata in F Minor, Op. 4, composed by the composer in 1823, is discussed. After presenting the cornerstones of Felix Mendelssohn Bartholdy's life, details about the music composition and technical features of the work are given together with examples of notes and suggestions are made for its performance.

Keywords: Felix Mendelssohn Bartholdy, violin, sonata, violin technique, performance

GİRİŞ

Şef, besteci ve müzisyen olarak yaşadığı dönemin en önemli müzikal figürlerinden, “ilk büyük 19. yüzyıl Romantik dönem bestecilerinden” (Lockspeiser, 1998) Felix Mendelssohn Bartholdy küçük yaşlarından itibaren devrinin önemli hocalarından dersler alarak çocukluk çağında donanımlı bir müzisyen ve besteci haline gelmiş, bu sayede de henüz yirmili yaşlarında önemli pozisyonlara getirilip Avrupa'nın en önemli sanat merkezlerinde hem konserler verebilmiş hem de kendi

eserlerini icra edebilmişti. Çocukluk çağlarında aldığı piyano, armoni, kontrpuan derslerinin yanında keman ve viyola (ed. Jahnsen, 2024) dersleri de alan Mendelssohn'un keman öğretmenleri arasında, Berlin müzik yaşamının en prestijli kemancılarından, kraliyet operası ve orkestrasında uzun yıllar kemancı olarak çalışıp başkemancılık yaptıktan sonra 1836'dan itibaren kraliyet müzik direktörlüğünü üstlenmiş Carl Wilhelm Henning (1784-1867) öne çıkar (Kuhn vd., 2024) Heng-Chen Chao (2001: 21) bu derslerin etkisiyle piyanonun yanında kemanda da gelişen bestecinin "yüksek düzeyde" bir kemancı olduğunu belirtir. Kemancılığının bir getirisi olarak yaylı sazlar konusunda ciddi bir teknik altyapıya sahip olduğu çıkarımı yapılabilecek bestecinin küçük yaşlarından yaylı sazları, özellikle de kemanı eserlerinde yoğun bir şekilde kullandığı görülür.

Beste yapmaya başladığı ilk yıllarda (özellikle 1820'den itibaren), henüz on, on bir yaşlarında bestelediği (veya fragman halinde kalmış) eserler arasında, piyanonun yanında keman tercihinin diğer bütün enstrümanlara üstün geldiği görülür. MWV Q1, Q2 keman piyano sonatları, piyano, keman ve viyola için Do Minör Trio (Q3), keman ve piyano için Re Minör Andante (Q4) ve Füg (Q5) vs. gibi ilk eserler bir ifade aracı olarak kemanın Mendelssohn için küçük yaşlardan itibaren ne anlama geldiğinin somut göstergesidir.

Mendelssohn'un 1821 ila 1823 yılları arasında, on iki ila on dört yaşları arasında kaleme aldığı on üç yaylı senfoni de bestecinin, muhtemelen aldığı keman ve viyola derslerinin de etkisiyle yaylı saz yazısına olan ilgisini ortaya koyan bir başka önemli eser grubudur. Tıpkı 1819 ila 1821 yılları arasında yazılan kompozisyonlar gibi bu yaylı senfonilerin de bestecinin kompozisyon öğretmeni Carl Friedrich Zelter ile dersleri kapsamında çalışma parçaları olduğu da düşünülebilir. Görece küçük çaplı olan bu yaylı senfoniler besteciye 1824 tarihli ilk büyük senfonisine taşımıştır (Do Minör, Op. 11).

Bestecinin çok sayıda keman ve kemanlı oda müziği eseri içinde özellikle beş eseri formal büyüklük ve çalınma sıklığı bakımından öne çıkar:

- 1) Fa Majör Keman ve Piyano Sonatı, MWV Q7 (1820)
- 2) Fa Minör Keman ve Piyano Sonatı, Op. 4, MWV Q12 (1823)
- 3) Fa Majör Keman ve Piyano Sonatı, MWV Q26 (1838)
- 4) Keman ve Yaylılar İçin Re Minör Konçerto (1822)
- 5) Mi Minör Keman Konçertosu, Op. 64 (1844)

Üç piyano konçertosu, iki piyano için iki konçerto, keman ve piyano için bir çiftli konçerto ve iki keman konçertosu, toplamda da sekiz konçerto bestelemiş bestecinin bu türdeki ilk eseri Re Minör Keman Konçertosu'dur. İlk fikirleri 1838 yılında toplanmaya başlanıp 1844 yılında bitirilen Mi Minör Keman Konçertosu ise bugün hâlâ senfonik repertuarın en popüler eserleri arasında yer almaktadır. 1838 yılına dayanan ve bestecisinin yayımlamayı tercih etmediği Fa Majör Keman ve Piyano Sonatı ise tıpkı Re Minör Konçerto gibi 20. yüzyılda tekrar keşfedilen ve keman repertuarına yeniden kazandırılan bir eserdir. Merkezinde bir Adagio olan bu üç bölümlü eserin el yazması, Re Minör Konçerto ile 1951 yılında kemancı Yehudi Menuhin'e ulaştırılmış, eserin haklarını Mendelssohn ailesinden satın alan Menuhin el yazmaları üstünde çalıştıktan sonra konçertoyu 1952, sonatı ise 1953 yılında seslendirmiştir. (Rose, 2006)

YÖNTEM

Bu çalışmada bestecinin keman eserlerinden Op. 4, Fa Minör Keman ve Piyano Sonatı'na odaklanılarak eser ve bestecisi nitel araştırma yöntemiyle ele alınmış, sonat hem kompozisyon hem de icra özellikleri bakımından incelenerek nota örnekleriyle birlikte sunulmuştur. Bestecinin diğer eserleri yanında görece daha az çalınıp kaydedilen bir eser olan Fa Minör Keman Sonatı'na adanan bu çalışmanın hem araştırmacılar hem de icracılar açısından bir boşluğu doldurması bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir.

Felix Mendelssohn Bartholdy'nin Hayatı ve Öne Çıkan Eserleri

1809 yılında Almanya'nın Dessau kentinde varlıklı ve müzikle yoğun ilişki içinde olan bir ailede dünyaya gelen Felix Mendelssohn Bartholdy, Aydınlanma'nın önde gelen figürlerinden filozof Moses Mendelssohn'un (1729-1786) torunu, Romantik dönemin önemli bestecilerinden Fanny Hensel'in (1805-1847) kardeşidir (Jacob, 1959: 33). İlk müzik dersini, küçük yaşlarında annesinden alan besteci, banker olan babasının sunduğu imkânlarla müzik eğitimini yedi yaşından itibaren önce Paris, sonra da Berlin'de, besteci ve piyanist Marie Bigot (1786-1820), dönemin müzik camiasının en etkili isimlerinden Carl Friedrich Zelter (1758-1832) vs. gibi isimlerden aldığı piyano, kompozisyon, keman dersleriyle müzik eğitimini devam ettirdi (Todd, 2003: 11, 35).

İlk konserini piyanoyla dokuz yaşında veren Mendelssohn Bartholdy 1919-1920 yıllarından itibaren ilk bestelerini yapmaya başladı ve aynı yıl elliyi aşkın kompozisyonu hayata geçirdi. Takip eden yıllarda üretkenliğini sürdüren besteci, 1922 yılından itibaren, maliyetini ailesinin karşıladığı, saray orkestrasının profesyonel müzisyenlerinin oluşturduğu orkestrayı yönetme ve bu topluluk

için bestelediği eserleri deneme fırsatı buldu (Mercer-Taylor, 2000: 36). Bu birkaç yıllık süreçte aralarında on üç yaylı senfoni, bir büyük senfoni (Op. 11), piyano sonatları, birçok vokal eser, piyano, keman konçertoları ve sonradan eleştirmenler tarafından “bir başyapıt olma iddiasında bulunamaz, ancak en yüksek umutları haklı çıkararak erken bir yetenek örneği” (Eatok,2007:24) şeklinde anılacak olan operasının (Camacho’nun Düğünü) bulunduğu çok sayıda eser besteledi.

1925 yılında ailesinin Leipzig’e taşınmasının ardından orkestrasıyla konserine bu şehirde devam eden besteci, buna paralel olarak kurduğu koro ile o dönemde neredeyse unutulmuş bir besteci olan Johann Sebastian Bach’ın (1685-1750) eserlerini çalışmaya başladı ve 1829 yılında, Bach’ın anıtsal eseri Matthäus-Passion’un, bestecisinin ölümünden sonraki ilk seslendirilişini gerçekleştirdi. Henüz yirmi yaşındaki bestecinin büyük yankı uyandıran bu girişimi, Bach’ın Avrupa müzik çevrelerinde yeniden gündeme gelmesini, bir Bach rönesansının yaşanmasını sağladı (Lockspeiser, 1998).

Matthäus-Passion konserini takip eden yıllar Mendelssohn Bartholdy’nin büyük bir üretkenlikle eser verdiği, yaptığı kültürel seyahatler, en saygın müzik merkezlerinde verdiği konserler ve buralarda müzik ve kültür tarihinin köşe taşları sayılabilecek isim ve bestecilerle kurduğu dostluklarla bir besteci, şef ve müzisyen olarak ilham kaynaklarını zenginleştirdiği, adını duyurup etkisini arttırdığı yıllardır. Bu yıllarda örneğin İskoçya’ya (Hebridler Uvertürü ile İskoç Senfonisi’nin esini bu seyahatten alınmıştır) ve Roma’ya giden besteci Londra, Paris, Münih, Berlin vs. gibi müzik merkezlerinde konserler vermiş, bu seyahatler sırasında Johann Wolfgang von Goethe, Franz Liszt, Frederic Chopin, Hector Berlioz, Giachino Rossini vs. gibi isimlerle görüşmüş, Reformasyon Senfonisi, İtalyan Senfoni, Sözsüz Şarkılar (ilk cilt), Walpurgisnacht gibi biyografisinde önemli yer tutan eserlerini bestelemiştir. Eselerinde gerek form gerekse hem de çalgı, ses ve koro kullanımını açılarından çeşitliliği tercih eden besteci (Ege,2009:254) 1833’te Düsseldorf şehrinin genel müzik direktörlüğü pozisyonuna getirilmiş, ününü koruduğu bu şehirde (Cooper,1994:46) görevini iki yıl sürdürdükten sonra 1835 yılında, Alman müzik dünyasının en saygın pozisyonlarından birini elde ederek Leipzig Gewandhaus orkestrasının daimî şefi olmuştur (Todd, 2003: 201-308).

Gewandhaus’taki görevini 1941 yılına kadar sürdüren bestecinin bu dönemde öne çıkan eserleri arasında; ilk oratoryosu Op. 36 Paulus (1835), Sözsüz Şarkılar’ın ikinci ve üçüncü ciltleri, Re Minör 2. Piyano Konçertosu, Op. 44 yaylı kuartetleri, Op. 50, Op. 57 ve 100 gibi lied grupları ile iki senfoni fragmanı öne çıkarılabilir. Altı yıllık Leipzig döneminin ardından 1941’de şef olarak

önde gelen sanatsal, bilimsel ve felsefi figürlerinin birçoğu için bir buluşma yeri (Rzeczycki,2002:76) olacak Berlin'e atanan Mendelssohn Bartholdy 1942 yılından itibaren Prusya Genel Müzik Direktörü olarak çalışmalarını sürdürdü. Burada, kendisini göreve atayan Kral IV. Friedrich Wilhelm'in de teşvikiyle Berlin müzik yaşamını güçlendirecek reformlar yapmak, bir müzik okulu açmak vs. gibi büyük çaplı planları gerçekleştirmek için göreve gelmiş olmakla birlikte bürokratik sorunlar nedeniyle isteklerini gerçekleştirememiş olsa da Bir Yaz Gecesi Rüyası uvertürü, Sözsüz Şarkılar'ın dördüncü ve beşinci ciltleri, (ilk seslendirilişi bestecisinin şefliğinde Leipzig Gewandhaus'ta yapılmış) İskoç Senfoni, Mi Minör Keman Konçertosu gibi eserler bu dönemin ürünüdür. Berlin'de hayata geçiremediği konservatuvar projesini Leipzig'te gerçekleştiren besteci 1843'te bu şehirde Almanya'nın ilk konservatuvarını kurdu ve besteci Robert Schumann, kemancı Joseph Joachim gibi isimlerin bu kurum çatısı altında ders vermelerini sağladı. 1845'ten itibaren Gewandhaus'taki görevine tekrar dönen besteci hem konservatuarda ders verdiği hem de Almanya ve İngiltere'deki konserlerini (ikinci oratoryosu Elias'ın ilk seslendirilişi 1846'da Birmingham Festivali'nde yapıldı) sürdürdüğü yılların ardından 4 Kasım 1847 günü hayata gözlerini yumdu (Lockspeiser, 1998; Todd, 2003: 418-569).

BULGULAR ve YORUMLAR

Fa Minör Keman ve Piyano Sonatı

Fa Minör Keman ve Piyano Sonatı Alman besteci tarafından henüz on dört yaşında, 21 Mayıs ile 3 Haziran 1823 günleri arasında bestelenmiş ve tıpkı Re Minör Keman Konçertosu, Op. 18 yaylı kentet, Op. 20 yaylı okteti gibi, bestecinin hem ilk keman öğretmeni olan ve hem de ilerleyen yıllarda birçok ortak proje yürüttüğü arkadaşı olan Eduard Rietz'e adanmıştır (Heng-Chen Chao, 2001: 21). Örneğin, 1829 yılında Matthäus-Passion'un, bestecisinin ölümünden sonra ilk defa seslendirilip Johann Sebastian Bach'ın müzik dünyasına yeniden kazandırıldığı tarihi konserin baş kemancılığını Eduard Rietz üstlenmişti. Mendelssohn biyografisi R. Larry Todd, Mendelssohn ile Rietz'in 1820'den itibaren birlikte yaylı kuartetler çaldıklarını ve bestecinin Rietz için bu ilk yıllardan itibaren eserler bestelediğini bildirir. Ayrıca, Mendelssohn'un Zelter ile olan kompozisyon derslerinde keman partilerini çalacak kadar keman çalabildiği bilgisini aktaran araştırmacı Mendelssohn'un erken dönem keman ve piyano eserlerinin hem kompozisyon çalışması olarak hem de bestecinin kemancı olarak gelişimini güçlendirmek amacıyla bestelenmiş olabileceğini kaydeder (Todd, 2003: 45).

Sonata Violin

Nota 1. Birinci bölüm keman solosu

Eserin birinci bölümü *Adagio* tempoda, *ad libitum recitativo* ifadeleriyle yani doğaçlamaya yakın, özgür anlatım tarzıyla çalınması gereken bir kısımdır ve icracının bireysel yorum gücüne büyük oranda alan tanır. Sonatın başlangıcında solo keman için yazılmış cümleler yorumda dramatik bir etki yaratmak için önemli bir rol oynamaktadır. Burada etkiyi yoğunlaştırmak için ilk iki ölçü sol teli üzerinde icra edilebilir. Vurgulanmak istenen seslerin üzerinde yer alan puandorglar icra edilirken kalış sürelerinde acele edilmemeli üzerinde yazan nüanslara uygun şekilde uzatılmalıdır. Bu kalışlar müziğe adeta nefes kazandırır ve daha doğal, organik bir anlatım sağlar. Ayrıca tempoyu değiştirerek hızlanmalar veya yavaşlamalar yapmak, ifadeyi güçlendirecektir. Burada bestecinin neredeyse bir kadans şeklinde yazdığı kısımda temel hedef, müziği bir diyalog halinde ifade etmek olmalıdır.

Nota 2. A kesiti

Nota 2' de yer alan sonatın birinci bölüm teması ilk olarak piyano tarafından duyurulmaktadır. Piyanodan gelen bu ifadenin ardından kemanın devralacağı ana temayı daha belirgin bir karakterle sunmak oldukça önemlidir. Kısa notalar üzerinde yapılacak olan parmak vibratoları ile sesler desteklenmeli ve tempo değişimi olan iki ölçü içerisinde artikülasyon değişmemelidir.

Nota 3. Development

Nota 3' de yer alan röpriz öncesi bestecinin de ifade ettiği üzere *espressivo* yani etkili bir ifade ile anlatımı giderek yoğunlaştırmak ve hatta *poco a poco crescendo* yapılarak müziği ikinci dolap sonrası gelişme bölümüne hazırlamak hedeflenmelidir.

Nota 4. Birinci bölüm sonu

Nota 4' de yer alan H harfi ile epilog bölümünde yer verilen dinamikleri öne çıkarmak, zıtlıkları vurgulamak bölümün dramatik yapısını aktarabilmek için önemlidir.

Nota 5. İkinci bölüm başlangıcı

Nota 5'te yer alan eserin ikinci bölüm başlangıcı ve genel hatlarıyla tüm bölüm lirik tarzda şarkı formundadır. Bölümün tamamında karakter cümle cümle değişmektedir. Her cümleyi nereye yönlendirdiğinizi bilmek, akıcı bir anlatım sağlar. Bu bölümdeki her bir cümlenin içinde doğal bir soluklanma noktası vardır. Bu duraklamaları doğru yerlerde yaparak, müzikal anlatımı güçlendirebilirsiniz. Birinci bölümde olduğu gibi yoğun ve koyu bir müzik talep edilmiştir besteci tarafından. Bu sebeple ton kalitesine özellikle dikkat etmek gerekir. Yayın tellere dengeli bir şekilde konumlanması, tonun istenen rezonanslarla yayılmasını sağlayacaktır. Bölümün tamamında legato yapıyı kaybetmemek ve seslerin sürekli dolgun bir vibrato kullanımı ile ifade edilmesi gerekmektedir. B harfi sonrası ise nüansı değiştirmeden fakat yay artikülasyonunu etkili bir biçimde kullanarak modülasyon desteklenmeli ve ilk sesler re telinde icra edilmelidir.

Nota 6. Süsleme

Nota 6'da E harfi öncesi piyanonun kalışı sonrası gelen yeni temayı *piano* nüansına dikkat ederek bestecinin bir nevi süsleme olarak kullandığı on altılık notaları etkin re ve sol tellerinde icra etmek önemlidir.

Mendelssohn—Sonata—Violin

Allegro agitato

Nota 7. Üçüncü bölüm başlangıcı

Nota 7'de yer alan üçüncü bölüm başlangıç temasında ilk iki bölüme göre daha farklı bir yapı gözlemlenmektedir. Rondo formu diyebileceğimiz yapıda olan bölümün genelinde sekizlik notalarda ritmi tutarak; *piano* nüansı belirtilen yerlerde daha hafif ve kısa *spiccato* tekniği, *forte* ve *fortissimo* notalarda ise daha agresif şekilde *staccato* tekniği tercih edilmeli nokta koyulmayan notaların zıtlığı ortaya konularak icra edilmelidir.

Nota 8. Tema eşliği

Nota 8' de yer alan bu pasajda keman, ana melodiyi taşımaktan çok, piyano partisini destekleyici bir işlev üstlenir. Bu tür bir müzikal dengeyi sağlamak, Mendelssohn'un bu kesitte yazdığı lirik ifadeyi incelikte yorumlamak için oldukça önemlidir. Bu noktada kemancı, yayını sakın, sert olmayan bir baskı ile kullanarak sesi zarif ve dengeli bir şekilde planlamalıdır.

Nota 9. Birinci bölüme atf

Nota 9'da besteci bölümün sonlarına doğru birini bölümdeki kadansa bir atıfta bulunmuştur. Birinci bölümün başındaki soloya benzer tavır sergilenmelidir.

Nota 10. Eser ve bölüm sonu

Nota 10'da yer alan hem bölüm ve hem de eserin sonunda ise bestecinin belirttiği aksanlar ve *staccato* notalar özellikle belirginleştirerek vurgulanmalıdır. *Fortissimo* nüansı yoğunluğundan bir anda *piano* nüansına geçişle biten eser, büyük bir kontrast yaratır. Bu geçiş, dinamik ve güçlü ana tema sonrası ani bir sakinliğe dönüşü ifade eder ve eseri zarif bir şekilde sonlandırır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Bach ve Birinci Viyana Ekolü geleneği temelleri üzerine kurduğu ve geleceğe bakan müziğiyle Romantik dönemin ilk büyük figürleri arasında yer alan şef, müzisyen ve besteci Felix Mendelssohn Bartholdy'nin öncelikle hayatı öne çıkan eserlerinin ışığında sergilenmiş, sonrasında, iyi bir kemancı olan ve eserlerinde kemana çeşitli işlevlerde yoğunlukla yer veren bestecinin "Fa Minör Keman Sonatı" odağa alınmış, sonatın arka planı sunulduktan sonra icrasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Eser için yapılan araştırmalar ve inceleme sonucunda, bestecisi on dört yaşındayken kaleme alınmış olan sonatın Mendelssohn'un genel anlamda keman eserleri, özelde ise kemanlı oda müziği eserleri arasında önemli bir yer tutan, bestecinin erken dönem eserlerindeki gelişimini açık biçimde ortaya koyan bir eser olduğu anlaşılmıştır.

İçinde barındırdığı, kemancıların gelişimini destekleyecek teknik ve müzikal figürlerden dolayı, bunun yanında da bestecisinin kemana hâkim olmasından ötürü enstrümana uygun karakterde olmasından dolayı enstrüman öğretmenleri tarafından konservatuvar öğrencilerinin çalışma programlarına daha sık dahil edilebilecek potansiyelde olduğu sonucuna varılmıştır.

KAYNAKLAR

Classicstoday.com (2024). Mendelssohn Keman ve Piyano İçin Bütün Eserleri. Classics Today CD Eleştirisi. Erişim adresi: <https://www.classicstoday.com/review/review-6416/>. Erişim tarihi: 17.10.2024.

- Cooper, M. J. (1994). Felix Mendelssohn Bartholdy and the “Italian Symphony”: historical, musical and extramusical perspectives. (*Yayımlanmamış doktora tezi*). Duke University.
- Dahlhaus, C. (1981 Vol 38 2). E. T. A. Hoffmanns Beethoven-Kritik und die ästhetik des erhabenen. *Archiv für Musikwissenschaft*, s. 79-92.
- Eatok, T. C (2007). Mendelssohn and Nineteenth-Century England. (*Yayımlanmamış doktora tezi*). The Faculty of Music The University of Toronto.
- Ege, G. (2009 Vol 9 1). Felix Mendelssohn’un op.64 mi minör keman konçertosunun müzisyenler ve dinleyiciler tarafından tercih edilmesinin nedenleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 251–262.
- Heng-Chen C. V. (2001). The complete violin works of Felix Mendelssohn bartholdy. (*Yayımlanmamış doktora tezi*). University of Maryland, College Park.
- Hoffmann, E. T. A. (1963). *Schriften zur Musik*. Nachlese, HG. Von F. Schnapp.
- Jansohn, C. (ed.). (2024). Mendelssohn Bartholdy, Felix, in: *Das Digitale Shakespeare Memorial Album*. Erişim Tarihi: <http://www.shakespearealbum.de/uri/gnd/118580779>. Erişim tarihi: 19.10.20
- Kuhn, L., & McIntire, D. (2024). Henning, Carl Wilhelm. Baker’s *Biographical Dictionary of Musicians*. Erişim adresi: <https://www.encyclopedia.com>) Erişim tarihi: 18.10.2024.
- Lockspeiser, E. (1998). Felix Mendelssohn. Erişim adresi: <https://www.britannica.com/biography/Felix-Mendelssohn>. Erişim tarihi 22.10.2024.
- Mercer-Taylor, P. (2000). *The Life of Mendelssohn*. Cambridge University Press.
- Rose, A. (2006) Menuhin & Moore Mendelssohn: Violin Sonata (1952)- PACM037 Erişim adresi: <https://www.pristineclassical.com/products/pacm037> Erişim tarihi 27.10.2024.
- Rzeczycki, S.T. (2002) *Felix Mendelssohn’s sonata for cello and piano in d-major, op.58, its place in the history of the cello sonata and the influence of Beethoven*. Treatise Presented to the Faculty of the Graduate School of The University of Texas at Austin in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Musical Arts The University of Texas at Austin.
- Todd, R. L. (2003). *Mendelssohn: A Life in Music*. Oxford University Press.
- Wildridge, J. (2022). Characteristics of Romantic Era Music. Erişim adresi: <https://www.cmuse.org/characteristics-of-romantic-era-music/>. Erişim tarihi: 11.10.2024.

EXTENDED ABSTRACT

Although the 19th century features mature examples of Classicism in its early stages, it is primarily regarded as the age of Romanticism in the history of polyphonic music. With the late works of Ludwig van Beeth

oven, there was a gradual shift away from the Classical style, which favored structured form, symmetry, and clarity of expression, toward Romanticism. As in other arts, music increasingly emphasized the expression of personal emotions, leading to the gradual dissolution of traditional musical forms. This opened broader avenues for experimentation and freedom, both in form and expression, for composers.

Unlike the Classical tradition and style, Romanticism elevated melody as the central vehicle of musical expression, reflected in the widespread popularity of songs. To convey melodic diversity, musical structures such as rhapsodies, arabesques, impromptus, and nocturnes gained popularity, allowing for the expression of varied colors, emotions, and atmospheres, alongside the traditional forms of the Classical period (Britannica, 2024).

Romanticism diverged from Classicism not only in form but also in other compositional aspects, such as harmony, orchestration, musical writing, and style. Composers expanded, and at times even dismantled, the rigid harmonic systems of the Classical Music era, while chromaticism grew in intensity. The orchestra expanded, bringing a rich diversity to orchestration, while instruments previously underutilized or considered secondary during the Classical era gained prominence. Virtuosity rose in popularity, becoming a defining characteristic not only in solo works but also in orchestral compositions. The use of dynamics became more sophisticated to bring out various atmospheres in music. National consciousness was strengthened, giving rise to national composers, and music increasingly drew inspiration from literature and other non-musical fields, leading to the rise of program music (Wildridge, 2022).

If we set aside theories tracing Romanticism in music back to the late works of Joseph Haydn and Wolfgang Amadeus Mozart and instead classify these composers as members of the First Viennese School (Hoffmann, 1963; see also Dahlhaus, 1981), composers bridging Classical music to Romanticism include Franz Schubert (1797-1828), Hector Berlioz (1803-1869), and Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847). These composers can be considered the first generation of Romantic composers in the 19th century. This movement was later carried forward by composers such as Antonin Dvorak (1841-1904) and Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893), who led

Romanticism to its golden age, while late-Romantic composers like Gustav Mahler (1860-1911) and Richard Strauss (1864-1949) helped lay the foundations of 20th-century music by moving away from Romanticism.

Felix Mendelssohn Bartholdy, a leading composer of the first generation of Romanticism, was shaped by the preceding musical tradition, which spanned from Johann Sebastian Bach to Joseph Haydn and Ludwig van Beethoven. During his childhood, he was influenced by his family and teachers. Nevertheless, his considerable creative output and rigorous self-discipline enabled him to build upon this foundation. By the age of ten, he was already demonstrating remarkable productivity in his compositions and performing pieces in house concerts, which were funded by his family, thereby gaining valuable conducting experience. His early experiences equipped him to reintroduce the public to the works of Johann Sebastian Bach, which were virtually unknown at the time, by the age of twenty. Following this trajectory, Mendelssohn held influential positions as the director of Leipzig's Gewandhaus in his mid-twenties and as Prussian General Music Director in Berlin in his early thirties, becoming one of the most influential musicians of the first half of the nineteenth century.

Throughout his prolific career, Mendelssohn produced a wide range of works, from vocal polyphony and instrumental pieces to sonatas, concertos, symphonies, operas, oratorios, songs and chamber music for various instrumental groups. Among the instruments he favoured, the violin was prominent, as he was himself a violinist. Mendelssohn's Violin Concerto in E minor remains one of the most popular works in the concert repertoire. Other important violin works by Mendelssohn include his rediscovered Violin Concerto in D minor for violin and string orchestra (1822), the Violin Sonata in F major (1838), both of which were brought to prominence by Yehudi Menuhin in the 1950s, and the Sonata in F minor for violin and piano, Opus 4 (1823).

The Sonata in F Minor for Violin and Piano, Op. 4, composed in June 1823 when Mendelssohn was just fourteen, is noteworthy for its maturity and merits inclusion in concert programmes. Mendelssohn's experience as a composer and his proficiency in both piano and violin at this early age enabled him to produce a piece that is distinguished by its qualities. The sonata commences with a cadenza-like introduction for the violin (Adagio), and is comprises of three movements: The sonata is in three movements: Allegro moderato, Poco Adagio, and Allegro agitato. It features a profound dialogue between violin and piano. As with his Violin Concerto in D Minor, Op. 18;

String Quintet, Op. 18; and Op. 20 String Octet, this sonata was dedicated to his first violin teacher and friend, Eduard Ritz (1802-1832).